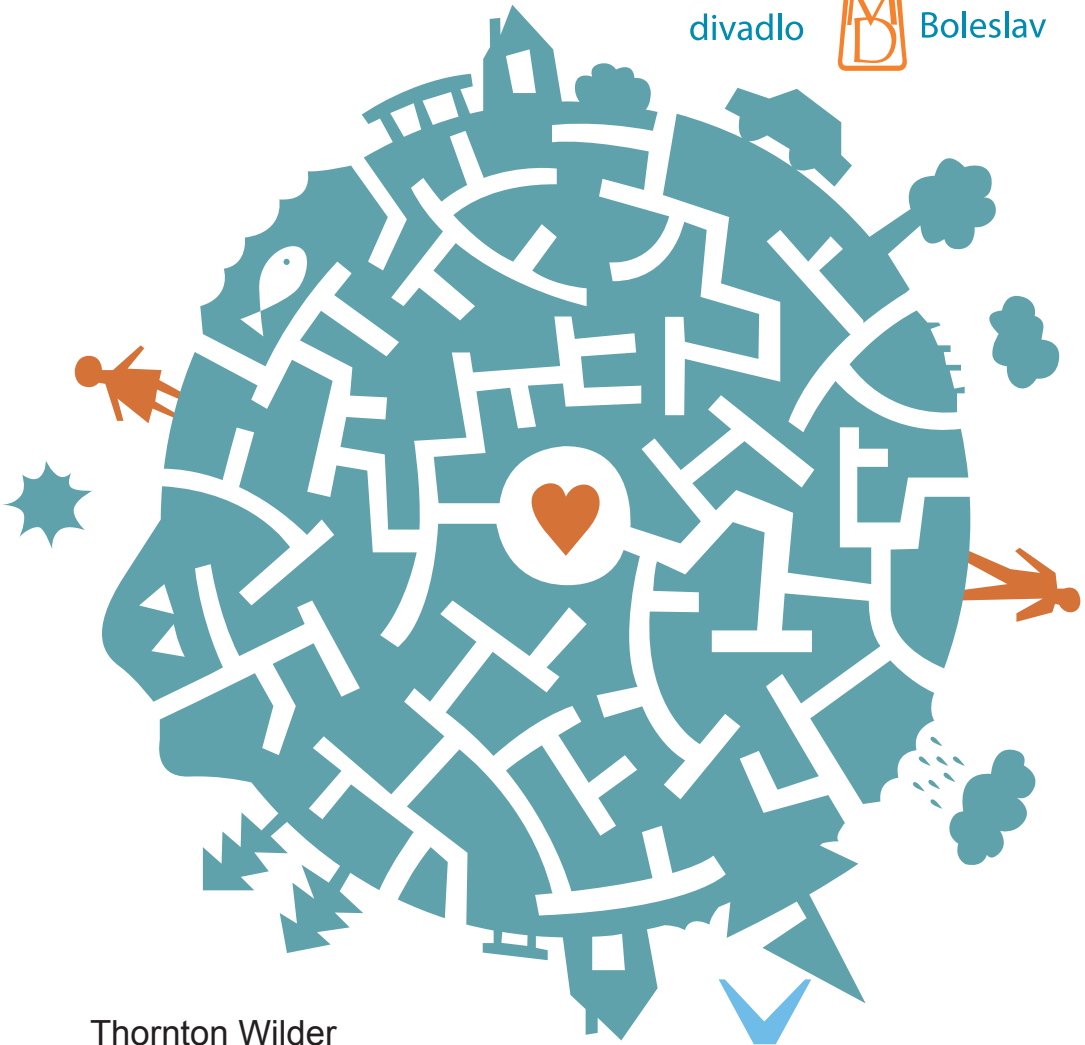

Městské
divadlo

Mladá
Boleslav

Thornton Wilder

naše
město
ečko

Thornton Wilder

naše měst ecko

Jestli ten život není hrozný – a krásný.

Překlad:

Režie a inscenační úprava:

Dramaturgie:

Scéna:

Kostýmy:

Martin Hlinský

Petr Mikeska

Ilona Smejkalová

Nikola Tempír

Jitka Kotíková

Osoby a obsazení:

Redaktor Webb

Paní Webbová

Emílie Webbová

Wally Webb

Doktor Gibbs

Paní Gibbová

George Gibbs

Rebeka Gibbová

Paní Soamesová

Sam Craig

Asistent režiséra

Asistent Asistenta režiséra

Martin Hrubý

Eva Reiterová

Dagmar Teichmannová

Jan Petrýl j. h.

nebo Matěj Vávra j. h.

Roman Teprť

Karolina Frydecká

Ivo Theimer

Anna Stropnická j. h.

Eva Horká

Petr Prokeš

Petr Halíček

Matouš Ruml

Inspice: Michal Kopčan

Náповěda: Dáša Bělanská

Rekvizity: Naďa Morchová

Premiéra: 10. prosince 2010
na Velké scéně Městského
divadla Mladá Boleslav

Inscenace vznikla za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR, Středočeského
kraje a firem Škoda Auto, a. s.,
a Vodovody a kanalizace.

Wilderův neobyčejný život

ve dvou kapitolách

Světoběžníkem od útlého dětství

Thornton Niven Wilder se narodil 17. 4. 1897 v městečku Madison ve státě Wisconsin. V rodném městě však prožil pouhých devět let, neboť jeho otec Amos Wilder, vydavatel státního wisconsinského žurnálu, přijal nabídku na místo generálního amerického konzula

v Hongkongu a Šanghaji, a tak se celá rodina usadila v Číně. S trochou nadsázky se dá říci, že Wilder byl už od nejútlejšího dětství světoběžník – tady někde můžeme vystopovat začátek jeho častých mezinárodních cest a kontaktů.

Po návratu do Spojených států, v šestnácti letech, se s rodiči usadil v Kalifornii. Absolvoval střední školu, v roce 1915 vstoupil do Oberlinské koleje. Po dvou letech byl nucen školu opustit, nastoupil povinnou vojenskou službu v útvaru pobřežní ochrany a účastnil se tak závěrečných měsíců 1. světové války. Po válce přesídlil na univerzitu v Yale, tam také dokončil studia a získal diplom BA (bakalář svobodných umění).

Emílie: Může si člověk uvědomit život, když ho žije? Každou, každíčkou minutu?

Asistent: Nevím. Možná světlí. A básníci, ti snad trochu.

/T. Wilder, Naše městečko/

Malé městečko bylo jeho osudem

V roce 1920 odjel do Evropy, do Říma, kde dva roky studoval na Americké akademii archeologii. Hned po návratu se stal instruktorem v přípravné škole v Lawrenceville v New Jersey. V roce 1926 skládá zkoušky z francouzské literatury v Princetону a získává tak titul MA (magistr svobodných umění).

Téměř současně zahájil kariéru pedagogickou i literární, hned za svoji druhou knihu získal prestižní Pulitzerovu cenu. Nějaký čas vyučuje na střední škole literaturu a historii, ale od roku 1931 přednáší na univerzitě v Chicagu. Za druhé světové války působí jako zpravodajský důstojník u amerického letectva v Africe, později v Itálii. Po válce se věnuje už jen literatuře a přednáškové činnosti s občasnými cestami, přijímáním cen a poct.

Zemřel 7. 12. 1975 v městečku Hamden ve státě Connecticut. Malé městečko bylo tedy místem jeho zrodu i skonu, jeho životním osudem.

Dílo aneb Jednou nahore, podruhé dole

Pulitzerova cena, poprvé...

Wilderovým dílům se dostávalo střídavého ocenění i protichůdných názorů – několikrát v životě se coby autor proslavil, několikrát upadl téměř v zapomnění.

Ještě za studií napsal Wilder alegorickou hru „Ať zazní trubka“, kterou uvedl školní divadelní soubor. Nikdy ovšem – vědom si její nedokonalosti – nepřipustil její knižní vydání.

Z roku 1926 pak pochází jeho první román „Kabala“ (epizodické příběhy o osudových krizích v životě uzavřeného kroužku římské aristokracie). Ten se sice na knižním trhu nijak výrazněji neprosadil, ale již v následujícím roce vydává Wilder román **„Most svatého Ludvíka krále“**, příběh pěti obětí zřícení starého mostu v peruánské Limě. Právě v okamžiku, kdy se postavy rozhodly začít nový život, přichází tragédie. Přesto má kniha pozitivní vyústění, pozůstává po obětech doká-

žou (i díky této tragédii) najít nový smysl života. Wilder získává za román poprvé nejvyšší americké literární ocenění, už zmiňovanou Pulitzerovu cenu. Na svoji dobu byla kniha extrémně úspěšná, způsobila přímo čtenářskou senzací, za necelý rok se prodalo víc jak 300.000 výtisků.

Návrat ze světa mrtvých, poprvé...

V roce 1928 napsal soubor šestnácti asi třímínutových scének pro tři herce pod názvem „Anděl, který čeril vody“, jakási dramatická preludia, na nichž si ověřoval své umění výstavby dramatického dialogu.

Z roku 1930 je historický román na motivy klasika Terentia „Žena z Andru“.

Příběh antického hrdiny, který za svého života prokázal velké služby Diovi a žádal po něm, aby se mohl za své zásluhy vrátit z podsvětí zpátky na zem a strávit tam jeden den svého dřívějšího života. Zeus souhlasí. Klade si však krutou podmínku: hrdinovo vědomí se rozštěpí na dvě části, takže hrdina svůj den prožije jako účastník života a zároveň jako jeho pozorovatel. Hrdina pak zděšeně prchá zpět do podsvětí. Ne snad proto, že by odmítal život, ale že nesnese pohled na to, jak málo si lidé uvědomují jeho krásu a cenu... Návrat do života ze světa mrtvých, prolnutí každodennosti a věčnosti – to jsou posléze i klíčové motivy hry „Naše městečko“.

„Stage Manager“, poprvé...

Z roku 1931 je sborník šesti aktovek „Dlouhá štedro večerní večeře“. V jedné z těchto povídek („Pullmanův vůz Hiawatha“) se poprvé objevila postava nazvaná Stage Manager (v naší úpravě Asistent režiséra), kterou autor později použije v „Našem městečku“. A za oknem uhánějícího vlaku se v této aktovce také poprvé mihne městečko Grover's Corners, dějiště příběhu „Našeho městečka“. A v N. M. pak Wilder použije obrácené optiky: městečkem se míhá rychlík jako symbol času pádícího kolem.

Absolutní propadáky, poprvé...

Potom následovaly dva propadáky – nejprve román „*Nebe je cíl mé cesty*“ (1935), inspirovaný sociální problematikou tehdejší Ameriky, s ústřední postavou obchodního cestujícího George Brushe, který tráví celý svůj život ve vlacích a jehož cestování je vlastně neustálým a nekonečným hledáním jistoty domova. Tím divadelním propadákem byla hra „*Kupec z Yonkers*“ (1938).

Nešlo o původní text, ale o „variace variace“. Jednoaktovku anglického autora Johna Oxenforda „*Dobře strávený den*“, která se hrála v Londýně roku 1835, předělal v roce 1842 Vídeňák Johann Nestroy na hru s názvem „*Einen Jux will er sich machen*“. Roku 1955 se Wilder ke „*Kupci z Yonkers*“ znovu vrátí a přepracuje jej do komedie „*Dohazovačka*“. Hra nejenže sklízí obrovské úspěchy na Broadwayi, ale stane se dokonce předlohou ke slavnému divadelnímu a filmovému hitu „*Hello, Dolly!*“.

A Pulitzerova cena znovu, podruhé, potřetí...

V roce 1938 spatřilo světlo světa též drama „*Naše městečko*“, za něž získal Wilder podruhé Pulitzerovu cenu. O čtyři roky později napsal hru „*Jen o chlup*“, komedii o rodině pana Antrobuse, který jako zázrakem unikne z několika velkých katastrof v historii naší zeměkoule. Byla z toho třetí Pulitzerova cena (tuto hru přivezl při svém přechodném poválečném návratu do vlasti Jiří Voskovec a uvedlo ji pražské Národní divadlo).

Historie byla Wilderovou velkou láskou. Do minulosti situoval roku 1948 i svou další úspěšnou knihu, „*Březnové idy*“ – román o Juliu Caesarovi, napsaný formou fiktivních dopisů a deníkových záznamů.

V roce 1967 napsal americkou rodinnou ságu „*Osmý den*“, jejímž filozofickým základem je souvztažnost mezi nenávratným časem jedince a nekonečným, trvajícím časem generací lidského rodu.

Své dílo pak uzavřel v roce 1973 vrcholným románem „*Devět měst*“.

Hymnus obyčejného života

„Naše městečko není obrazem života v newhampshirském maloměstě ani spekulací o posmrtném životě,“ napsal Thornton Wilder v předmluvě ke ‚Třem hrám‘, „je to pokus nalézt obrovskou cenu v nejmenších událostech každodenního života.“

Aby vyjádřil tuto neobyčejnost, dokonce zázračnost obyčejného života, používá Wilder své již dříve vyzkoušené optiky – čas všednosti měří věčností, lidskou každodennost kosmickou dimenzí. Vybírá několik zásadních situací a rituálů lidského života a propůjčuje jim všelidský význam. Narozineniny, svatba a pohřeb zastupují milióny podobných narozinenin, svateb a pohřbů... Nepochybíme tedy, budeme-li ‚Naše městečko‘ chápat především jako hymnus obyčejného života.

/Martin Hilský:

„Wilderův hymnus obyčejného života“/

Láska je jediným mostem mezi světem mrtvých a živých

„Naše městečko“ napsal Wilder v roce 1938, hned poté za ně obdržel Pulitzerovu cenu. Již v roce 1940, tedy rok před tím, než USA vstoupily do války s Německem a než němečtí okupanti u nás zakázali vydávání americké literatury a uvádění amerických her, uvedl „Naše městečko“ režisér František Walter na české jeviště. Stalo se tak v pražském Komorním divadle.

Dnes už není pochyb, že jde o klasické dílo americké literatury. Ukazuje totiž nenahraditelnou hodnotu sebevšednějšího lidského života. Od laskavého realismu, zobrazujícího život amerického maloměsta, se drama pohybuje téměř k expresionismu, když uvádí na scénu postavy zemřelých. V tomto svěbytném světě tak mrtví procitají k životu a jako ti, co už „pochopili“, usvědčují živé, kteří nejsou s to „pochopit“. Vždyť už jiné Wilderovo dílo, „Most svatého Ludvíka krále“, operovalo s myšlenkou, že láska je jediným mostem mezi světem mrtvých a živých.

Totální neskutečnost jeviště a jeho skutečné postavy

Wilder, jeden z největších vynovačů humanismu v literatuře 20. století, působil v oblasti divadla jako senzáce nejprve svou scénickou technikou, která byla pro americké divadlo, žijící v zasetí opožděných následovníků Ibsena, něčím novým. Evropské scény měly s prolomením a dočasným přerušением jevištní akce bohaté zkušenosti už z romantismu, a tak pro ně např. vystoupení představitelů z role, překonání časových i prostorových omezení nebyly novinkou. Wilder převzal efekt deziluzionistické techniky, aby ideu i postavy svého díla přiblížil co nejvíc publiku – aby totální neskutečností svého jeviště udělal postavy tím víc skutečnými a pochopitelnými. Jeho postavy buď nemají vůbec žádný, nebo mají jen velmi bizarní a útržkovitý svět, ale ony samy se v něm pohybují v plné realitě a plastice. Tímto způsobem postupuje Wilder nejen v „Našem městečku“, nýbrž i ve hře „Jen o chlup“.

Je možné vrátit jeden den svého života zpět?

V té hře jako kdyby zdánlivě o nic nešlo.

Na první pohled může dokonce syžet hry působit velmi jednoduše. Narození, dospívání, manželství, rodičovství... téměř banální, že? Lidé v „Městečku“ jsou k sobě slušní, milí, nevyvyšují se jeden nad druhého – přesto se ukáže, že je to možná „málo“.

V postavě Emílie rozehrává Wilder

ještě další téma: je vůbec možné vrátit jeden den svého života zpět? Vždyť deziluze z návratu je vždy nepřijemná. Snad každý to zná. Milujeme nějaké místo, kam jsme kdysi rádi jezdili, a dnes, po letech, vypadá ten kout třeba zcela jinak. Proto se většina z nás, s obavami, že si nepovedeným návratem vzpomínky vymažeme, ani vracet nechce.

Tak takoví jsme my!

„Naše městečko“ se odehrává na téměř prázdné scéně. Přichází Asistent a líčí divákům poměry v malém městě, kde se děj odehrává. Vystupují občané městečka, kterým začíná jeden běžný den jejich všedního života. Asistent je představuje, charakterizuje jejich vztahy k okolí i následné životní osudy. Před očima diváka stojí sice herci v kostýmu, ale téměř bez rekvizit a dekorací. Je to vlastně jakási viděná rozhlasová hra.

Wilderovi totiž nejde o děj, ale o typické situace, do nichž se člověk během života může dostat – první láska, svatba, rozloučení, smrt, pohřeb. Chce, aby divák neřekl „tak takoví jsou lidé“, ale aby si spíš řekl „tak takoví jsme my“. I ty nejobyčejnější, nejbanálnější životní události byly umocněny k podobenství lidského údělu, toho, co každý z nás prožívá mezi „kolébkou a rakví“.

Co je štěstí...

Odstraněním reality scény chce Wilder, aby se člověk na jevišti ve své lidské podstatě co nejvíce přiblížil člověku v hledišti.

Bourá divadelní iluzi, ale zato tím víc útočí na divákovu fantazii. Vytváří velmi jednoduchý, přehledný, téměř holý obraz ve své scénické podobě, ale obraz člověku blízký, naplněný velkou vírou v člověka a život.

Lidský život má totiž v sobě ohromné množství krásy i poezie i v těch nejdrobnějších věcech a zážitcích, je třeba žít všímavě, s otevřenými očima i ušima, a zejména s otevřeným srdcem. Jak řekl zhruba o padesát let později moderní křesťanský filozof Martin Scott Peck: *„Hledáš-li jenom štěstí, pravděpodobně ho nikdy nenajdeš. Zkus tvořit a milovat bez ohledu na své štěstí, a pravděpodobně budeš stále šťasten.“*

Wilder by jeho tvrzení zřejmě podepsal.

Záludná otázka aneb Emílie a volba

**Kdybyste mohli vrátit jeden den svého života zpět a prožít ho znovu, udělali byste to?
Případně – jaký den by to byl?**

Asi bych to neudělal, protože běh života se stejně změnit nedá. Ale kdyby to přece jen šlo, vrátil bych den narození, abych mohl začít od začátku a bez zbytečných chyb.

/Martin Hrubý/

Nechtěla bych vrátit žádný den svého života – prožíváme-li něco poprvé, je to výjimečné a neopakovatelné... podruhé je to jakýsi odvar, který přináší většinou zklamání.

/Eva Reiterová/

Chtěla. Byl by to den, kdy jsem potkala svou první lásku a šíleně se do ní zamilovala. Ale to by chtěl asi každý, ne?

/Dagmar Teichmannová/

Vracet den, kdy se mi něco nepovedlo nebo mně ho někdo zkazil, považuji za masochismus. A dnů, kdy se mi něco povedlo, je zase tolik, že vybrat jeden prostě nejde – stačí mi mé děja vu.

/Roman Tepr/

Čím je člověk starší, tím víc má vzpomínek. Vlastně mi vždycky vadilo, když starší lidé žili jen vzpomínkami, a ne přítomností. Bráním se tomu. Takže bych si také vybrala ten nejbezvýznamnější den.

/Karolina Frydecká/

Ne. Nemám jeden jediný den, který bych chtěl vrátit. Prožil jsem spoustu krásných dnů a těším se na další, třeba krásnější. Skvělé by bylo: ze špatných se poučit a na krásné nezapomenout.

/Ivo Theimer/

Kdybych musela, vrátila bych jeden obyčejný prázdninový den na chatě. Bylo by mi asi tak pět let a celá rodina by byla pohromadě. Hráli bychom kriket, trochu se u toho chytli a pak bychom si po dobré večeři dali partičku žolíků. Nejradši bych ale nic nevracela, asi by se mi

po těch časech začalo stýskat. Navíc – funkci návratů do minulosti mi splňují sny a to mi bohatě stačí...

/Anna Stropnická/

Myslím, že ne. Je to na jednu stranu velice lákavé, ale zároveň – jak už to tak bývá s pokušeními – i velice riskantní ve smyslu nejen psychické náročnosti. Pravděpodobně by to u mě dopadlo jako s Emilkou z naší inscenace. Věřím, že to, že věci jsou, jak jsou, má svůj skrytý smysl, svoji příčinu, pokud nepátráme po poučení, neměli bychom narušovat přirozený běh života. Jinak můžeme dopadnout – v metafoře – jako Emílie Marty z Věci Makropulos, shodou okolností také Emílie... zajímavé, že...?

/Eva Horká/

Nechci vrátit žádný den, i kdybych v něm vyhrál milión, vše je tak, jak má být, a hotovo... beze vší fatality... Vlastně jo. Moci si tak vybrat v první třídě klavír místo klarinetu... hm...

/Petr Prokeš/

Pro mě by takovým dnem mohla být svatba, kolikrát si postesknou, že to nejde zopakovat, byl to nádherný zážitek. Ale nejsem si jistý, zda bych ho chtěl vrátit. Těším se, že si vlastně ten den zopakují za padesát let při výročí zlaté svatby.

/Matouš Ruml/

V životě bych to neudělal. Ani po smrti. Nikdy. Prostě ne! A nepřemlouvej mě!

/Petr Halíček/

Ne.

/Dáša Bělanská/

Den svého života bych chtěla vrátit a prožít ho se svou maminkou. Než mě opustila – 9. 6. 1984.

/Naďa Morchová/

Každý hezký okamžik by byl determinován vědomím toho, co bude následovat. Partne-rovo vyznání lásky zastíněné rozchodem, co přijde posléze. Hezké chvíle s blízkými po-temnělé jejich nečekanou smrtí pár let poté... Když bych ale byla nucena opravdu volit, vy-brala bych si nějaký euforií nabitý den, tzv. Den nezpochybnitelného osobního úspěchu. Celostátní kolo dějepisné olympiády na ZŠ. Maturitu. Přijetí na vysokou. Úspěšnou pre-miéru. Odvysílanou reportáž v televizi. Maturitu mých studentů. Přijetí na vysokou mých studentů... I když – asi by nakonec stejně vy-hrál 10. prosinec 1985. Tehdy jsem po několi-katýdenním usilovném tréninku poprvé zvlád-la tzv. breakdanceovou stojku. A postavila se bez cizí opory na ruce, a pak i na hlavu. Pře-konala jsem tenkrát vrozenou nešikovnost, bolest i gravitaci. Trojnásobný úspěch! A od té doby se v určitých situacích stavím na hlavu skoro pořád.

/Ilona Smejkalová/

Myslím, že vracet se v čase a chtít prožít ur-čité chvíle by nebylo moudré z jakékoliv per-spektivy. Vždycky by zřejmě hrozilo, že naše vzpomínky už s onou realitou nemají mnoho podobného, a výsledkem by bylo zklamání, protože – jak říká paní Gibbsová v Našem městečku – „Je to zvláštní, jak člověk zapo-mene na všechny špatné věci. Jako by ani nebyly.“ Je to stejné, jako bychom chtěli znát svou budoucnost – má-li být to, co nás čeká, příjemné, bude to pro nás milé překvapení, pokud nás naopak čeká něco nepříjemného, trpěli bychom mnohem dřív, než k tomu sku-tečně dojde. Z toho vyvozují jedině – staroříms-ké „carpe diem“ čili „užij ze dne, co můžeš, a žij pouze současností“.

/Petr Mikeska/

Gibbsová: Podívej se na támhleto hvězdu, Emílie. Už ani nevím, jak se jmenuje.

Soamesová: Hvězda je výborný společník. Ano, ano – opravdu je.

Gibbsová: Prý ten ždíbíček světla k nám letí milióny let. Je to až k nevíře. Milióny let.

/T. Wilder, Naše městečko/

PĚT otázek pro Petra Mikesku

Petře, Ty jsi už v „Našem městečku“ kdysi hrál, ve svém druhém angažmá v Chebu. Byl to jeden z důvodů, proč sis tento text vybral? / Pro mě je vždycky nejdůležitějším faktorem k výběru toho či onoho titulu uspokojivá odpověď na otázky: Jaké je téma textu a jak rezonuje s naší současností? Proč s tímto konkrétním souborem a v tomto konkrétním prostoru a čase se chci s dotyčnou látkou setkat? V případě Našeho městečka jde o dramatu, která se, podle mě, v současné době hodí pro Městské divadlo v Mladé Boleslavi. A v neposlední řadě je tu dostatek hereckých příležitostí pro ideální představitele, kterými soubor disponuje.

Ostatně i na DAMU jsi absolvoval režii hry „Orestés“, tedy titulu, se kterým jsi měl dřívější hereckou zkušenost. / V případě Oresta šlo o inscenaci ve studentském divadle a navíc v prostoru, který byl netradiční – hrálo se v atypické aréně. Hledal jsem klasický titul, který zapadal do dramaturgického plánu, a výhodou Euripidova Oresta je, že ho mohou hrát herci ve věku čerstvých adeptů hereckého umění, jelikož nejde o životní zkušenost jednotlivých postav, ale především o jejich životní postoje. Pro mě je zkoušení Oresta spojeno ještě s jednou nevšední zkušeností – jelikož jsem chtěl proniknout hlouběji do zázemí textu, odjel jsem studovat novořečtinu na Aristotelio Panepistímio Thessalonikis, čili univerzitu v Soluni.

A do hlavních rolí jsi opět obsadil Karolinu Frydeckou, Iva Theimera a Petra Halíčka, tedy trio, se kterým jsi zkoušel úspěšnou inscenaci „Zlomatky“. / Herce vybírám výlučně podle jejich dispozic pro konkrétní úkol, s tím, že se snažím, aby dostali příležitost pro rozvíjení svého talentu v neprobádaných zákoutích a aby se mohli divákům představit v polohách, ve kterých se dlouho nebo vůbec ještě nepředvedli. Jednoduše řečeno – každého herce se snažím v konkrétním hereckém úkolu si představit, a pokud je moje představa hodně konkrétní a zřetelná a takzvaně herce v roli

slyším, snažím se ho obsadit do role, kde práce bude jak pro něj, tak pro mě nepojištěným dobrodružstvím.

V rámci úpravy textu jsi eliminoval téměř všechny malé a epizodní role, které potom v naší inscenaci ztvárňuje (coby Asistent Asistenty režiséra) Matouš Ruml. Můžeš přiblížit, proč? / Matouš Ruml hraje Grover's Corners, tedy celé město. Tato úprava vychází z konkrétního herce, resp. mě k ní Matouš inspiroval svou schopností komediální zkratky. Hra „Naše městečko“ je zvláštní text – mísí se v něm žánry, styly herectví – od zcela rozumového přístupu Asistenty až po velmi jemné psychologické herectví představitelů obou hlavních rodin, jejichž osudy sledují. Kromě těchto dvou rodin se ale v příběhu vyskytují postavy, které tvoří pouze „podhoubí“, prostředí a kolorit městečka. Nejsou pro mě tedy rovnocennými postavami v porovnání s hlavními postavami, pro pojmenování jistých mechanismů a principů v životě člověka na maloměstě jsou však nezbytné. A myslím, že v našem provedení mohou být žádoucím komediálním občerstvením pro diváky.

Petře, co myslíš, je život hrozný, nebo krásný? / Jsem stoprocentní optimista, já si dokonce myslím, že život je DOLCE (VITA). Wilder ale výše uvedenou větou jistě nechtěl, aby si divák vybral jednu možnost, s níž souzní. Spíš chtěl říct, že toto je základní princip všeho – věci mohou být zároveň hrozné i krásné. Na zebře taky poznáme pruhy jenom proto, že se bílá střídá s černou ●.

Není ten život hrozný? A krásný...?

Poněkud zvláštní text

„Naše městečko“ je zdánlivě realistický příběh s obrovským metafyzickým přesahem. Už sám Thornton Wilder předepisuje, aby se hra inscenovala na téměř prázdném jevišti, s minimem rekvizit. Snažili jsme se tedy jeho požadavek dodržet. Jedině tak se můžete stát svědky neuvěřitelné divadelní magie, či dokonce zázraku. Kulisy budou v podstatě existovat pouze ve Vaší hlavě. To je možná na „Našem městečku“ vůbec nejkrásnější – málokterá hra nabízí tolik příležitostí pro rozvíjení divácké fantazie.

Přesto jde o poněkud zvláštní text.

Cynik by řekl – dokonalé balancování na hraně mezi silnou výpovědí a sentimentálním kýčem. Ne každému se ten balanc podaří ladně ustát. Jak tvůrcům, tak i divákům. Jenže právě to je na inscenování „Městečka“ neobyčejně vzrušující.

Druhé setkání

Wilderův text dramaturgii už podruhé. Poprvé to bylo před třinácti lety v Horáckém divadle v Jihlavě. Zpětně mám pocit (nevím, zda úplně opodstatněný), že to byla tenkrát dost dobrá inscenace.

Na první čtenou do Boleslavi jsem si připravila své třináct let staré poznámky z jihlavské zahajovací zkoušky. Chtěla jsem je kolegům přečíst, možná tak trochu jako zajímavou kuriozitu. Přece jen jsem se za ty roky trochu změnila.

Překvapivě jsem na svých tehdejších větách nemusela nic měnit. Slova a myšlenky, které jsem tenkrát vetkla do programu k inscenaci, bych mohla bez výčitek znovu podpsat. Možná bych se dnes vyjádřila umněji, ladněji a sofistikovaněji. Nebo naopak ostřeji. Ale na mém prvotním vnímání textu se nic nezměnilo.

Až na jedinou výjimku.

Naděje

Tenkrát před těmi x lety jsem ještě nic nevěděla o smrti. Respektive veškerá setkání s NÍ byla vlastně tak trochu „zprostředkovaná“. I když jsem třetímu dějství, které se celé odehrává mezi mrtvými, možná úplně nerozuměla, měla jsem je z celé hry nejraději.

Od té doby mě smrt, bohužel, navštívila několikrát. Před třičtvrtěrokem mi vzala dokonce osobu z nejbližších... A já mám pocit, že teď už třetímu dějství rozumím. Chápu je. Ne lépe. Ne hlouběji. Prostě... jinak.

Svět zemřelých Wilder popisuje spíše tragikomicky, bez přehnaného patosu nebo deprese. Proto mi také konvenuje způsob, jakým režisér Petr Mikeska epilog inscenace ořezal. Zbavil jej kudrlinek, zbytečných promluv a okrajových postav. Nechal jen čtyři mrtvé, tři ženy a dítě. Pár truchlících. Vědoucnost mrtvých a bolest živých. A také naděje.

Takže fakt, že se premiéra boleslavského „Městečka“ odehraje v adventním čase, není náhoda. Řekněte sami – kdy jindy než na sklonku kalendářního roku potřebuje člověk naděje, aby mohl bilancovat svůj život a ve zdraví přežil další rok? A také, aby se vyrovnal se ztrátami...

Ano, potřebujeme naděje. A sílu.

Jestli ten život není hrozný – a krásný.

/Ilona Smejkalová/

Život je to, co se nám přihodí,
když jsme plánovali něco
jiného. /M. Scott Peck/

Při tvorbě tohoto programu jsem mimo jiné čerpala ze studií Martina Hilského, Jarmily Drobné a Zdeňka Vančury. /I. Smejkalová/

Vedoucí provozu: **Josef Charvát**, jevištní mistr: **David Havlík**, světla: **Jiří Rendvanský**, **David Červinka** a **Zdeněk Ulman**, zvuk: **Jan Kubín**, garderoba: **Helena Fukárková**, **Jana Jankovičová** a **Eliška Zouharová**, vlásenky: **Jarmila Urbanová** a **Růžena Charvátová**, rekvizity: **Naďa Morchová**, stavba: **Bořek Rochovanský**, **Josef Horvát**, **Stanislav Zedníček**, **Michal Málek**, **Zdeněk Sedlář**, **Luděk Vyrtych**, **Petr Zelený**, **Jiří Pilař** a **Zdeněk Sedlák**, dekorace vyrobily dílny MDMB **Josef Kindl**, malířské a kašérské práce: **Ivo Plass**, truhlářské práce: **Michal Rendvanský**, zámečnické práce: **Josef Kindl**, kostýmy vyrobili: **Zdeněk Pscheidt** a **Lidka Limpouchová**, speciální efekty: firma **Krejčík Praha**

Žřizovatelem divadla je město Mladá Boleslav. Inscenace vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Středočeského kraje. Autorská práva zastupuje Dilia, divadelní, literární a audiovizuální agentura, Krátkého 1, 190 00, Praha 9.

Vydalo Městské divadlo Mladá Boleslav k premiéře hry Thorntona Wildera „Naše městečko“

dne 10. prosince 2010.

1. premiéra 17. sezóny

ředitel: Mgr. František Skřípek

program připravila: Ilona Smejkalová

grafická úprava: Jitka Kotíková

foto: Máca Venigerová

tisk: Unipress Turnov

Patroni představení:

Škoda

